

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.4.13.2024

Pan
Damian Szwagierczak
Dyrektor Domu Dziecka w Skopaniu
ul. Leśna 2
39 - 451 Skopanie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/004 – Realizacja zadań opiekuńczo – wychowawczych w domach dziecka w latach 2022 – 2024
oraz sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych sformułowanych w ramach kontroli P/21/089
Realizacja zadań opiekuńczo – wychowawczych w domach dziecka

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka
kontrolowana

Dom Dziecka w Skopaniu, Skopanie 39 - 451, ul. Leśna 2¹.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Damian Szwagierczak, Dyrektor Domu Dziecka². od 15 września 2009 r.

(akta kontroli: str. TOM I str. 3-5)

Zakres przedmiotowy
kontroli

1. Organizacja procesu udzielania pomocy w placówkach opiekuńczo - wychowawczych.
2. Realizowanie działań opiekuńczo - wychowawczych.

Okres objęty kontrolą

Lata 2022 – 2024 (badaniami kontrolnymi mogą być objęte również dowody sporządzone przed tym okresem, a dotyczące zagadnień objętych kontrolą).

Podstawa prawna
podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę
Kontroler

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie

Mariusz Twardowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/1/2025 z 7 stycznia 2025 r.

(akta kontroli: TOM I str. 2)

---

¹Dalej: „Dom dziecka” lub „Placówka”.

²Dalej: „Dyrektor”.

³Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania opiekuńczo – wychowawcze realizowane przez Placówkę.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Dom Dziecka będący placówką opiekuńczo-wychowawczą spełniał wymogi dotyczące miejsca prowadzenia określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej*⁵. Placówka spełniała także warunki lokalowe określone w rozporządzeniu *Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej*⁶ (dalej *rozporządzenie w sprawie pieczy zastępczej*). Ustalono, iż dzieciom zapewniono zgodnie ze standardami dobre warunki do życia, nauki i zabawy. Pracownicy Domu Dziecka posiadali wymagane kwalifikacje, niezbędne do wykonywanej pracy. Pracownicy Placówki korzystali ze szkoleń, kursów podnoszących ich kompetencje zawodowe.

W Domu Dziecka stosowano *Standardy Ochrony Praw Dziecka sformułowane przez Rzecznika Praw Dziecka*, a respektując podstawowe prawa dzieci do wychowywania w rodzinie i działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej, stabilnego środowiska wychowawczego oraz zaspokojenia potrzeb rozwojowych, nauki i wypoczynku, a także pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia. Działania opiekuńczo – wychowawcze podejmowane w Placówce nie ograniczały się jedynie do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ustalono, iż dzieci brały udział m.in. w zajęciach terapeutycznych, zajęciach kompensacyjnych, treningu umiejętności społecznych. W kontroli stwierdzono, iż zakres zrealizowanych zadań opiekuńczo – wychowawczych był adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb dzieci i odpowiadał problemom oraz działaniom wskazanym m.in. w diagnozach psychofizycznych i planach pomocy. Diagnozy psychofizyczne zawierały wszystkie wymagane elementy wynikające z *przepisów rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*.

Ustalono, iż w Placówce rzetelnie prowadzono dla każdego podopiecznego m.in. karty pobytu dziecka, karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga lub osobę prowadzącą terapię.

W toku kontroli stwierdzono, że liczba dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczych i wychowawczych, prowadzonych przez pedagoga, psychologa albo osobę prowadzącą terapię, podczas kierowania procesem wychowawczym nie przekraczała limitów wynikających z przepisów *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*, a także odpowiadała potrzebom oraz rodzajowi prowadzonych zajęć.

W ocenie NIK rzetelnie przeprowadzano okresowe oceny sytuacji dziecka z zachowaniem terminów określonych w *ustawie o pieczy zastępczej*. Działający w Placówce zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka spełniał ustawowe wymogi określone w ustawie o pieczy zastępczej. Zespół wykonywał rzetelnie swoje obowiązki w zakresie sporządzania ocen każdego dziecka, które były sporządzane nie rzadziej niż raz na pół roku.

Kontrola wykazała, iż Dom Dziecka prowadził adekwatne do potrzeb działania reintegracyjne mające na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej, umożliwienie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi. Działania reintegracyjne prowadzone były wobec wszystkich dzieci objętych opieką Placówki, z wyjątkiem sytuacji pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej. Działania reintegracyjne w dwóch przypadkach

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 177, ze zm., dalej: „*ustawa o pieczy zastępczej*”.

⁶ Art. 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie *instytucjonalnej pieczy zastępczej* (Dz. U. Nr 292 poz. 1720)

przyniosły oczekiwany efekt, ponieważ wychowankowie po ponad rocznym pobycie w Placówce powrócili do domów rodzinnych.

W Placówce prawidłowo prowadzone były działania zmierzające do usamodzielnienia wychowanków w związku z osiągnięciem pełnoletności. Działania w tym zakresie miały na celu przygotowanie wychowanków do prawidłowego uczestnictwa w życiu społecznym, samodzielności zawodowej oraz do życia zgodnego z powszechnie obowiązującymi normami prawnymi i społecznymi

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Organizacja procesu udzielania pomocy w placówkach opiekuńczo - wychowawczych

Opis stanu faktycznego

1.

Placówka działała na podstawie zezwolenia Wojewody Podkarpackiego z dnia 4 lutego 2019 r.⁸ udzielonego Powiatowi Tarnobrzieskiemu na prowadzenie od dnia 1 marca 2019 r. całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej jako placówka socjalizacyjna z miejscem interwencyjnym⁹ z liczbą 14 miejsc. W dniu 8 lutego 2019 r. Zarząd Powiatu Tarnobrzieskiego uchwalił Regulamin Organizacyjny Domu Dziecka¹⁰. Celem Placówki zgodnie z jej typem było świadczenie pomocy dzieciom w niej umieszczonym z uwzględnieniem standardów wychowania i opieki oraz warunków lokalowych i kadrowych.

Uchwałą Zarządu Powiatu Tarnobrzieskiego z dnia 31 grudnia 2013 r.¹¹ został uchwalony Regulamin Organizacyjny Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu¹², który to zapewniał obsługę ekonomiczno – administracyjną i organizacyjną Domu Dziecka.

Cele i zakres działania Domu Dziecka były zgodne z przepisami ustawy o *pieczy zastępczej*¹³ i zostały określone w następujących wewnętrznych uregulowaniach:

- Statucie Domu Dziecka przyjętym uchwałą¹⁴ z dnia 28 sierpnia 2008 r.,
- Uchwale¹⁵ z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie utworzenia Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu,
- Regulaminie organizacyjnym Domu Dziecka przyjętym uchwałą¹⁶ z dnia 8 lutego 2019 r.,
- Zarządzeniu Dyrektora¹⁷ z dnia 24 listopada 2014 r w sprawie wprowadzenia jednolitego wykazu dokumentacji, określającej zasady funkcjonowania Placówki.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Decyzja Wojewody Podkarpackiego zn. S-I.9423.1.15.2018.DDS z dnia 4 lutego 2019 r. - wydana na czas nieokreślony.

⁹ Domu Dziecka w Skopaniu u. Leśna 2/1a 39-451 Skopanie.

¹⁰ Dom Dziecka prowadzony jest na podstawie Uchwały nr 4/18/2019 Zarządu Powiatu Tarnobrzieskiego w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka.

¹¹ Uchwała nr 36/120/2013 z dnia 31.12.2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu.

¹² Centrum Opieki nad Dzieckiem zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno -administracyjną dla trzech jednostek to jest; Dom Dziecka w Skopaniu ul. Leśna 2/1a, Dom dla Dzieci i Młodzieży w Skopaniu ul. Leśna 2/1b i Dom dla Dzieci w Skopaniu ul. Leśna 2/2.

¹³ art. 93 ust. 1, 2 i 4; art. 95 ust. 5; art. 101 ust. 1, 2 i 3; art. 105 ust. 1 i 2; art. 106 ust. 1 ustawy z dnia o *pieczy zastępczej*.

¹⁴ Nr XVIII/103/2008.

¹⁵ Nr V/37/2019 zmieniającą uchwałę Rady Powiatu Tarnobrzieskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. nr XXXII/247/2013.

¹⁶ Nr 4/18/2019.

¹⁷ Nr 10/DDZ/2014.

Zakres zadań dla pracowników opiekuńczo – wychowawczych Placówki (wychowawca koordynator, wychowawca¹⁸) określony został w Regulaminie wynagradzania pracowników przyjętym zarządzeniem¹⁹ z dnia 1 lutego 2019 r. Dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu i Regulaminem pracy przyjętym zarządzeniem²⁰ z dnia 11 lutego 2019 r. Dyrektora.

W dokumentach organizacyjnych Placówki określono, że organem prowadzącym był Powiat Tarnobrzeski²¹, natomiast jednostką administrującą było Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu²². Dom Dziecka jest Placówką opiekuńczo – wychowawczą przeznaczoną dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 roku życia²³, całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodzicielskiej, wymagających szczególnej opieki lub mających trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Placówka nie była przystosowana do przyjmowania dzieci z niepełnosprawnością ruchową.

Zgodnie z ww. dokumentami organizacyjnymi zadaniem Placówki było realizowanie zadań opiekuńczo – wychowawczych adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb, umożliwianie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi (chyba, że sąd postanowił inaczej), podejmowanie działań w celu powrotu do rodziny, zapewnianie dostępu do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych, obejmowanie działaniami terapeutycznymi oraz zapewnianie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

(akta kontroli: TOM I str.7-37, 81-82)

Placówka zapewniała przyjmowanie dzieci przez całą dobę. Zasady przyjmowania dzieci do Placówki przedstawione zostały w Regulaminie organizacyjnym²⁴tj.: w nagłych przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki Placówka miała obowiązek przyjęcia dziecka bez skierowania i zapewnienie opieki do czasu wyjaśnienia sytuacji, wychowanka do placówki przyjmował wychowawca dyżurujący, pedagog lub dyrektor, o fakcie przyjęcia dziecka w razie nieobecności dyrektora, należało go o tym powiadomić. Obowiązkiem osoby przyjmującej dziecko było zapewnienie dziecku wsparcia emocjonalnego i szczególna troska, wypełnienie karty pobytu dziecka w dniu przyjęcia, zapoznanie z pozostałymi wychowankami, zapewnienie dziecku prawidłowej adaptacji w grupie, jeżeli istnieje taka potrzeba (ze względu na stan psychiczny) wezwanie psychologa lub pedagoga, niezwłocznie po umieszczeniu dziecka, uwzględniając czas, miejsce i inne okoliczności pedagog rozpoczyna proces diagnostyczny dziecka, w oparciu o przygotowaną diagnozę i posiadaną dokumentację wychowawca niezwłocznie opracowuje plan pomocy dziecku.

W okresie objętym kontrolą orzeczenie o niepełnosprawności dotyczyło 10 dzieci z ogólnej liczby 29 objętych opieką Placówki²⁵. W Placówce w 2022 r. przebywało sześcioro wychowanków z orzeczeniami, w 2023 r.- 10, a w 2024 r.- siedmioro. Wychowankom zapewnione zostały zajęcia terapeutyczne (w tym: terapię logopedyczną, zajęcia rewalidacyjne, terapię pedagogiczną, zajęciową, zajęcia kompensacyjne, trening umiejętności społecznych, hipoterapię, muzykoterapię, zajęcia integracji sensorycznej, zajęcia rozwijające umiejętności komunikacyjne, zajęcia z psychologiem, zajęcia rozwijające motorykę małą i dużą, trening

¹⁸ Wykaz stanowisk zgodny z Regulaminem organizacyjnym Domu Dziecka w Skopaniu stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/18/2019 z dnia 8 lutego 2019 r. Zarządu Powiatu Tarnobrzeskiego.

¹⁹ Nr 2/DDZ/2019.

²⁰ Nr 3/DDZ/2019.

²¹ Powiat Tarnobrzeski nadzoruje działalność Domu Dziecka w Skopaniu, opracowuje dokumenty organizacyjne dotyczące Domu Dziecka, podpisuje umowy dotyczące darowizny na rzecz Domu Dziecka.

²² Dalej: „Centrum”.

²³ Zgodnie z art. 95 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2024.177 tj.) młodsze dzieci mogą być umieszczone w Placówce w wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa.

²⁴ §19 Regulaminu Organizacyjnego z dnia 8 lutego 2019 r.

²⁵ W 2022 r. i w okresie poprzednim wydanych zostało 10 orzeczeń o niepełnosprawności, w 2023 r. nie było wydawanych orzeczeń, a w 2024 r. – nie było wydanych orzeczeń.

zastępowania agresji, zajęcia plastyczno-kreatywne, zajęcia profilaktyczno - edukacyjne, rehabilitację) oraz udział w zajęciach rekreacyjno - sportowych²⁶.

(akta kontroli: TOM I str.81-82)

2.

Dom Dziecka będący placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego spełniał wymogi dotyczące miejsca jego prowadzenia określone ustawą o *pieczy zastępczej*²⁷. Dom Dziecka był jedyną z trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych zlokalizowanych w budynku na nieruchomości gruntowej będącej własnością Powiatu Tarnobrzесьkiego²⁸. Placówka nie mieściła się na jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku z izbą wytrzeźwień, ani z innymi podmiotami zapewniającymi całodobową opiekę, wymienionymi w art. 106 ust. 2a ustawy o *pieczy zastępczej*.

Wojewoda Podkarpacki wydała, decyzję zezwalającą z dniem 1 marca 2019 r. na prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej łączącej zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej z regulaminową liczbą 14 miejsc w celu świadczenia pomocy dzieciom, zgodnie z jej typem, na poziomie obowiązujących standardów. W uzasadnieniu decyzji wskazała, że Placówka spełnia warunki w zakresie wymagań lokalowych, kadrowych oraz standardów opiekuńczo – wychowawczych.

(akta kontroli: TOM I str. 37-39, 82)

3.

W trakcie niniejszej kontroli przeprowadzono oględziny²⁹, które wykazały, że w Placówce zapewnione zostały warunki lokalowe określone w § 18 ust. 3 *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*. Dom Dziecka mieści się w budynku wielorodzinnym, trzykondygnacyjnym. Zlokalizowany jest w lokalu mieszkalnym nr 1a znajdującym się na pierwszym piętrze budynku, tj. osiem pokoi mieszkalnych dwuosobowych (ok. 20 m²), gdzie również znajduje się aneks kuchenny, łazienka z zamknięciem zapewniająca intymność, pokój dzienny i pokój dla wychowawców.

Pokoje mieszkalne (usytuowane na jednym piętrze) wyposażone były w szafy, łóżka, krzesła, szafki, biurka, regały na zabawki i kosmetyki, sprzęt wychowanków, lampki. Pokoje były właściwie oświetlone. Łazienka wyposażona była w dwie kabiny (sanitariaty oznaczone z uwagi na podział płci),abinę prysznicową, pralkę i suszarkę mechaniczną. W Placówce wydzielone były także inne pomieszczenia m.in. pokój zabaw, pokój telewizyjny, kącik czytelniczy, aneks kuchenny. Pomieszczenia Placówki utrzymane były w czystości i porządku. Wychowankowie mogli korzystać z nich w sposób zapewniający im intymność i poczucie bezpieczeństwa. Dzieciom zapewniono zgodnie ze standardami dobre warunki do życia, nauki i zabawy. Nie stwierdzono występowania barier i ograniczeń przy wejściu i wyjściu do i z budynku.

(akta kontroli: TOM I str. 37-39,40-59)

4.

W okresie objętym kontrolą w Domu Dziecka liczba dzieci przebywających w tym samym czasie nie przekraczała ustawowego limitu 14 osób. Zgodnie z zezwoleniem Wojewody Podkarpackiego w Placówce mogło przebywać nie więcej niż 14 wychowanków. W okresie tym Wojewoda Podkarpacki zwiększała limit miejsc w Domu Dziecka³⁰, uzasadniając koniecznością umieszczenia w Placówce:

²⁶ Wszystkie działania związane z dziećmi odbywały się według ich zainteresowań, realizowane były zarówno w placówce jak i poza placówką.

²⁷ W art. 106 ust. 2, 2a, 3, 3a, 9, 10, 11 ustawy o *pieczy zastępczej*.

²⁸ Działka nr 567/1 o pow. 2,2206 ha, jednostka ewidencyjna: 18200_5 Baranów Sandomierski, obręb Skopanie.

²⁹ Na podstawie art. 39 ustawy o NIK, w obecności Dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu w dniu 21 lutego 2025 r. dokonano oględzin warunków mieszkaniowych w Placówce, w zakresie przestrzegania standardów lokalowych w kontekście wymogów określonych w rozporządzeniu w *sprawie pieczy zastępczej*.

³⁰ W okresie objętym kontrolą Wojewoda Podkarpacki wydał dwie decyzje o zwiększenie limitu miejsc w Domu Dziecka w Skopaniu. Przyczyny zwiększenia wynikały z pilnego zabezpieczenia dzieci i braku miejsc w *pieczy zastępczej*: w 2022 r

- w dniu 27 grudnia 2022 r. przyjęto³¹ wychowankę mieszkankę z powiatu Mieleckiego,
- w dniu 3 października 2023 r. przyjęto rodzeństwo z powiatu Tarnobrzskiego - rozwiązanie rodziny zastępczej.

(akta kontroli: TOM I str. 82-83)

W latach objętych kontrolą w Domu Placówce każdorazowo nie przebywało więcej jak 14 dzieci³². W poszczególnych latach liczba dzieci objętych opieką była następująca:

- w 2022 r. – opieką objęto 19 dzieci, z czego dwoje dzieci zostało przyjętych do Placówki, czworo opuściło Placówkę (jedna osoba usamodzielniała się, a troje rodzeństwa zostało umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej). Poza Placówką przebywało dwoje wychowanków: jeden wychowanek w MOS Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ostrowcu Świętokrzyskim³³, jedna wychowanka w MOW Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Świętej Siostry Faustyny w Łagiewnikach³⁴ z którego skutecznie uciekła i przebywała na ucieczce do dnia uzyskania pełnoletności, to jest do dnia 27 listopada 2023 r.,
- w 2023 r. – opieką objęto 24 dzieci, z czego przyjętych zostało sześcioro, pięcioro dzieci opuściło Placówkę (czworo wychowanków usamodzielniało się, jedna powróciła do rodziny biologicznej). Poza Placówką przebywało dwoje wychowanków: jeden wychowanek w MOS, jedna wychowanka w MOW,
- w 2024 r. – opieką objęto 20 dzieci, z czego troje zostało przyjętych, a pięcioro opuściło Placówkę (troje dzieci zostało usamodzielnionych po ukończeniu 18 roku życia, jedno dziecko powróciło pod opiekę matki i jedno zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej jako osoba dorosła).

(akta kontroli: TOM I str. 37-39, 60-67,83)

W Domu Dziecka stosowano *Standardy Ochrony Praw Dziecka sformułowane przez Rzecznika Praw Dziecka (RPDz) dotyczące pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych*, a wskazujące prawo dziecka do: wychowywania w rodzinie i działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny, informacji i wyrażania opinii, poszanowania tożsamości kulturowej i religijnej, zaleceń dotyczących pracy wychowawców i innych pracowników placówki stabilnego środowiska wychowawczego oraz zaspokajania potrzeb rozwojowych, nauki i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, życia bez przemocy.

Działalność Placówki opierała się na respektowaniu Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji o Prawach Dziecka, a także przestrzeganiu regulaminów i procedur wewnętrznych. Podstawą codziennej pracy opiekuńczo - wychowawczej w Placówce były zasady określone w:

- regulaminie wychowawczym wprowadzonym zarządzeniem³⁵ Dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu Domu Dziecka z dnia 24 listopada 2014 r. określającym: prawa i obowiązki wychowanka, system przyznawania nagród i przywilejów, zasady samodzielnego wyjść wychowanków, możliwość korzystania z prywatnych telefonów komórkowych, komputerów oraz innych urządzeń elektronicznych,

wychowanka z powiatu mieleckiego decyzja Wojewody S-I.9423.3.37.2022 z 09.01.2023 i 2023 rodzeństwo interwencyjne po rozwiązaniu rodzinnej pieczy zastępczej decyzja wojewody S.I.9423.3.37.2023 IKA z 17.10.2023 r.

³¹ W Placówce po przyjęciu nowych dzieci przebywało ich średnio 15, w tym jedna z wychowanków przebywała w MOW (Łagiewniki z którego skutecznie uciekła i na ucieczce przebywała do czasu usamodzielnienia to jest do dnia 27.11.2023), jeden wychowanek w MOS (w Ostrowcu Świętokrzyskim), w tym czasie do liczby wychowanków należy doliczyć dwoje studentów. Liczba faktycznie przebywających w Placówce dzieci nie przekraczała 14 osób,

³² Z wyłączeniem dzieci przebywających w MOW, MOS troje pełnoletnich studentów wychowanków, którzy czasowo przebywali poza Placówką.

³³ Dalej: „MOS”.

³⁴ Dalej: „MOW”.

³⁵ Nr 10/DDZ/2014.

- Standardach Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Placówce wprowadzonych zarządzeniem³⁶ Dyrektora Domu Dziecka z dnia 22 lipca 2024 r.

(akta kontroli: TOM I str.11-36,83)

5.

Regulacje dotyczące wieku dzieci, które mogą przebywać w Placówce określone zostały w Regulaminie organizacyjnym Domu Dziecka³⁷ i były zgodne z przepisami *ustawy o pieczy zastępczej*³⁸. W okresie objętym kontrolą w Placówce przebywało sześcioro dzieci poniżej 10 roku życia, tj.:

- dwoje dzieci rodzeństwo przyprowadzone przez rodzica w dniu 21 listopada 2020 r.,
- troje rodzeństwa przyjętych w dniu 13 października 2021 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Ropczycach³⁹, zabezpieczenie na czas trwania postępowania na podstawie przepisów art. 15zzzzzj *ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁴⁰.
- jeden chłopiec przyjęty w dniu 9 maja 2023 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu w związku z interwencją policji⁴¹.

(akta kontroli: TOM I str. 60-67, 83-84)

6.

W Regulaminie organizacyjnym Domu Dziecka wyszczególniony został zespół opiekuńczo – wychowawczy z następującymi stanowiskami pracy⁴²: dyrektor, wychowawca koordynator i pięcioro wychowawców.

Uchwałą Zarządu Powiatu Tarnobrzieskiego z dnia 31 grudnia 2013 r.⁴³ został uchwalony Regulamin Organizacyjny Centrum, który to zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno – administracyjną i organizacyjną placówek opiekuńczo – wychowawczych których organem prowadzącym jest Powiat Tarnobrzieski, w tym dla Domu Dziecka. Stanowiska pracy pedagoga (1 etat), psychologa (od stycznia 2022 r. do marca 2023 r. pracował na ½ etatu a od kwietnia 2023 do czerwca 2023 na ¼ etatu) i terapeuty (½ etatu) znajdowały się w Centrum jako jednostki administrującej pracę Domu Dziecka. Pedagog realizowała program edukacyjno – terapeutyczny w grupie dzieci w wieku od 14 – 17 lat na terenie Placówki, dzieci kierowane były na zajęcia na podstawie decyzji zespołu wychowawczego Domu Dziecka i były to zajęcia m.in. integracyjne, samoświadomość i budowanie własnej tożsamości osobowej i rodzinnej, komunikacja i relacje interpersonalne, problemy psychoseksualne w okresie dorastania, prawa i obowiązki w życiu domowym i społecznym. Psycholog był zatrudniony do dnia 30 czerwca 2023 r.

(akta kontroli: TOM I str. 11-36,68-72,75-76)

Dyrektor wyjaśnił, że od dnia zakończenia świadczenia pracy na rzecz Centrum tj. od dnia 1 lipca 2023 r. wychowankowie Placówki nie są pozbawieni możliwości wsparcia psychologicznego. Przykładowo w okresie od 1 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. wychowankowie wsparcie psychologiczne zapewnione mieli: jeden wychowanek

³⁶ Nr 10/2024.

³⁷ Regulaminem organizacyjnym Domu Dziecka w Skopaniu stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/18/2019 z dnia 8 lutego 2019 r. Zarządu Powiatu Tarnobrzieskiego j.

³⁸ art. 35 ust. 1; art. 95 ust. 1 i 2 *ustawy o pieczy zastępczej*

³⁹ postanowienie Sądu Rejonowego w Ropczycach III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 13.05.2021 r. Sygn. akt III Nsm 171/21.

⁴⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 340

⁴¹ Postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 11 maja 2023 r. Sygn. akt III Nsm 230/23

⁴² Wychowawca koordynator i 5 wychowawców pracują w placówce przez całą dobę. Zgodnie z Regulaminem Wynagrodzenia z dnia 1 lutego 2019 r. zarządzenie nr 2/DDZ/2019 i regulaminem pracy z dnia 11 lutego 2019 r. zarządzenie nr 3/DDZ/2019.

⁴³ Uchwała nr 36/120/2013 z dnia 31.12.2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Opieki nad Dzieckiem w Skopaniu

korzystał z zajęć rewalidacyjnych, kompensacyjnych i innych specjalistycznych zajęć i programów skierowanych do dzieci i młodzieży niewidomych i słabowidzących w Zespole Szkół i Placówek pn. „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących” w Krakowie, dwoje wychowanków objętych było zajęciami rewalidacyjnymi, kompensacyjnymi i logopedycznymi w Zespole Szkół Specjalnych w Tarnobrzegu, dwie wychowanki korzystały z indywidualnej psychoterapii w Poradni Euromedica w Mielcu i Tarnobrzegu, czworo wychowanków korzystało z prywatnej psychoterapii indywidualnej w Gabinetzie Harmonia w Tarnobrzegu.

(akta kontroli: TOM I str. 73-74)

W okresie objętym kontrolą w Domu Dziecka nie było zatrudnionego pracownika socjalnego, ani też pracy nie wykonywali wolontariusze. W grupie pracowników obsługi wyszczególniono stanowiska: księgowa, kierowca intendent, konserwator, kucharka i osoba sprzątająca których etaty znajdują się w Centrum.

Pracownicy zespołu opiekuńczo – wychowawczego byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę i w latach 2022- 2024 zajmowali łącznie sześć etatów, wychowawca koordynator (jeden etat), wychowawca (pięć etatów).

W latach 2022 - 2024 r. nie było zmian kadrowych w grupie pracowników opiekuńczo – wychowawczych.

Pracownicy Domu Dziecka - zespołu opiekuńczo – wychowawczego posiadali wymagane kwalifikacje, niezbędne do wykonywanej pracy. Na stanowisku Dyrektora zatrudniono osobę spełniającą wymogi określone w art. 97 ust.1 i 3 *ustawy o pieczy zastępczej*. Wszyscy zatrudnieni w Placówce pracownicy wykonujący zadania opiekuńczo – wychowawcze (wychowawca koordynator, wychowawcy), oraz pracownicy Centrum tj. pedagog i psycholog (wykonujący pracę na rzecz Placówki) posiadali kwalifikacje wymagane na stanowiskach, na których byli zatrudnieni. Pracownicy którzy pracowali z dziećmi w latach 2022 – 2024 spełniali wymogi określone w art. 98 ust. 3 *ustawy o pieczy zastępczej*. Pracownicy Placówki przedłożyli wymagane aktualne wypisy z Rejestru Sprawców Przestępstw Seksualnych oraz złożyli oświadczenia dotyczące niefigurowania w bazie danych ww. Rejestru.

Dyrektor i wychowawca koordynator, ukończyli studia podyplomowe oraz kursy kwalifikacyjne podnoszące ich umiejętności zawodowe. Pracownicy (Dyrektor, wychowawcy,) korzystali ze szkoleń, podnoszących ich kompetencje oraz z poradnictwa mającego na celu wzmocnienie ich kompetencji. Osoby zatrudnione w Domu Dziecka uczestniczyły w latach 2022 – 2024 w szkoleniu „Przemoc seksualna wobec dziecka. Profilaktyka Diagnoza Interwencja”.

W Domu Dziecka wprowadzono zasady wspierania osób pracujących z dziećmi w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami wynikającymi ze specyfiki ich pracy. Zasady te określone zostały w obowiązujących procedurach, a także w regulaminie organizacyjnym Domu Dziecka. Pracownicy zespołu opiekuńczo-wychowawczego systematycznie uczestniczyli w superwizjach grupowych. Uczestnicy superwizji uzyskiwali wskazania do pracy z dzieckiem i rodziną, wsparcie w radzeniu sobie z własnymi emocjami, ze stresem, wypaleniem zawodowym, komunikacją w zespole opiekuńczo-wychowawczym.

(akta kontroli: TOM I str. 68-72, 75-76,84)

7.

W Placówce w okresie objętym kontrolą przeprowadzonych zostało dziewięć kontroli, w wyniku, których nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrole te przeprowadzili:

- Wojewoda Podkarpacki – trzy kontrole (po jednej za poszczególne lata 2022-2024) dotyczące oceny przestrzegania standardów opieki, warunków lokalowych i kadrowych,

- Komisja Rewizyjna Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu (w 2023 r.) - jedna kontrola w zakresie prawidłowości wykorzystania środków budżetowych jako jednostka budżetowa powiatu,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu – trzy kontrole (po jednej za poszczególne lata 2022-2024) w zakresie przestrzegania ustawowych zakazów i ograniczeń w związku z wystąpieniem pandemii Covid, stanu sanitarnego Placówki, warunków żywienia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu – jedna kontrola (w 2023 r.) w zakresie: wypełniania standardów opieki i wychowania, zaspokajania potrzeb bytowych wychowanków, przestrzegania praw dziecka, wymaganych kwalifikacji osób zatrudnionych w Placówce.
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej – (w 2024 r.) - czynności kontrolno – rozpoznawcze zabezpieczenia przeciwpożarowego.

W okresie objętym kontrolą do Wojewody Podkarpackiego, Starosty i jednostek organizacyjnych Powiatu Tarnobrzieskiego⁴⁴ oraz Dyrektora Domu Dziecka nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania i realizowania przez Placówkę zadań opiekuńczo-wychowawczych.

(akta kontroli: TOM I str. 77-80,84-85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w Domu Dziecka zapewniono – wynikające z przepisów prawa – niezbędne warunki organizacyjne, kadrowe i lokalowe do należytej realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Jednak od 1 lipca 2023 r. Placówka nie posiadała zatrudnionego psychologa, a korzystano w tym zakresie ze wsparcia w jednostkach zewnętrznych. Pracownicy wykonujący prace na rzecz Placówki legitymowali się wymaganymi kwalifikacjami wynikającymi z obowiązujących przepisów. Cele i zakres działania Domu Dziecka były zgodne z przepisami prawa, z zezwoleniem Wojewody Podkarpackiego na prowadzenie placówki typu socjalizacyjnego z maksymalną liczbą 14 dzieci, a także z innymi uregulowaniami wewnętrznymi. W okresie objętym kontrolą liczba dzieci przebywających w Placówce i ich wiek odpowiadały wymogom w tym zakresie.

OBSZAR

2. Realizowanie działań opiekuńczo – wychowawczych

Opis stanu
faktycznego

1.
W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji 12 spraw dotyczących 12 dzieci przyjętych do Placówki w latach 2022 – 2024⁴⁵ stwierdzono, iż we wszystkich przypadkach pedagog sporządziła wymagane diagnozy psychofizyczne, które zostały opracowane w terminie od siedmiu do 65 dni od przyjęcia dzieci do Placówki. Diagnozy zawierały wszystkie wymagane elementy określone w § 14 *ust. 1, 2, 3, 4 rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*. Uwzględniały: analizę rozwoju dziecka jego mocnych i słabych stron oraz potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym. Wskazywały przyczyny kryzysu w rodzinie oraz jego wpływ na rozwój dziecka, relacje dziecka z jego najbliższym otoczeniem. Diagnozy

⁴⁴ Informacje pozyskane na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. F oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK.

⁴⁵ W latach 2022 – 2024 przyjęto, łącznie 12 dzieci, tj. w 2022 r. przyjętych zostało troje dzieci, w 2023 r. – sześcioro, a w 2024 r. – troje dzieci.

zawierały dostosowane do wieku, rozwoju i doświadczenia dziecka wskazania dotyczące m.in.: dalszej pracy pedagogicznej, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej oraz pracy przygotowującej do usamodzielnienia.

(akta kontroli: TOM I str. 86-478, TOM II str. 2-13)

Dyrektor wyjaśnił, że „diagnozy opracowane zostały w terminach które wynikały z procesu gromadzenia niezbędnej dokumentacji do wieloaspektowej oceny dziecka, jednocześnie na zespole który dotyczył przyjęcia wychowanka określone były wstępne potrzeby dziecka wymagające realizacji w krótkim czasie, kwestie szkolne, zdrowotne ale również to co najważniejsze dla dziecka które opuszcza dom rodzinny ustalenie kontaktów, poszukiwanie w obrębie rodziny stałych elementów wspierających dziecko”.

(akta kontroli: TOM II str. 64)

W okresie objętym kontrolą w Placówce realizowane były plany pracy Domu Dziecka zawierające zadania, sposób realizacji, osoby odpowiedzialne, instytucje, termin realizacji. W zakresie zadań opiekuńczo – wychowawczych uwzględniono:

- pracę z dzieckiem na podstawie planu pomocy dziecku,
- działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnienie przestrzegania praw dziecka,
- organizację codziennego funkcjonowania wychowanków w Domu Dziecka,
- zapewnienie wychowankowi dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości,
- objęcie wychowanka działaniami terapeutycznymi,
- przeciwdziałanie zrachowaniom ryzykownym,
- racjonalne spędzanie czasu wolnego,
- przygotowanie do samodzielnego życia,
- przyjęcie nowego wychowanka,
- zaspokojenie potrzeb zdrowotnych,
- współpraca z instytucjami,
- zaspokojenie potrzeb religijnych,
- zapewnienie rozwoju duchowego,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników.

(akta kontroli str. TOM II str. 194)

2.

W okresie objętym kontrolą wszystkim dzieciom zapewnione zostały świadczenia wskazane w § 18 rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej oraz w art. 93 ust. 4 ustawy o pieczy zastępczej. Wychowankowie Domu Dziecka mieli zapewniony dostęp do edukacji według swoich możliwości rozwojowych⁴⁶ i uczestniczyli w planowanych⁴⁷ zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, a także zajęciach rozwijających zainteresowania i zdolności. Z zajęć psychoterapeutycznych⁴⁸ dzieci korzystały w ramach usług psychologa do 31 czerwca 2023 r., a po tej dacie według określonego harmonogramu przez instytucje zewnętrzne świadczące usługi w tym zakresie.

W Domu Dziecka obowiązywały procedury określające postępowanie wychowawcy w zakresie pomocy wychowankowi w następujących sytuacjach, tj.: przyjęcia nowego wychowanka, postępowania na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa, ewakuacji

⁴⁶ W 2024 r. wychowankowie Domu Dziecka uczęszczali do Szkoły Podstawowej w Skopaniu (pięcioro wychowanków), Szkoły Specjalnej Radość Życia w Sandomierzu (troje wychowanków) Szkoła Specjalna w Tarnobrzegu (jedne wychowanek) Szkoły średnie edukacja na poziomie technikum (dwoje wychowanków) Szkoły średnie na poziomie branżowym (troje wychowanków), Szkoła policealna (jedna wychowanka) Studia wyższe (dwoje wychowanków)

⁴⁷ Zadania ujęte w rocznych planach działalności Domu Dziecka obowiązujących w latach 2022 -2024.

⁴⁸ Wychowankowie oprócz pomocy psychologicznej w Placówce, korzystali ze wsparcia i terapii w różnych instytucjach: terapia psychologiczna w prywatnych gabinetach psychologicznych jak również ofercie psychologicznej którą zapewnia Euro – Medica Tarnobrzeg. Indywidualne terapie psychologiczne.

wychowanków i pracowników, postępowania na wypadek pożaru, zwalniania dzieci na przepustki do domu rodzinnego, postępowania wobec wychowanka, który popełnił czyn karalny, procedura odwoławcza wychowanka w razie konfliktu z wychowawcą lub innym pracownikiem, postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia Placówki przez wychowanka, procedura zmiany środka wychowawczego, postępowania w sytuacji kryzysowej (przemoc, agresja), dotycząca działań związanych z leczeniem i hospitalizacją dzieci, postępowania w razie znalezienia środków psychoaktywnych w Placówce, kontaktu rodzica biologicznego z dzieckiem, wysłuchania wychowanka, w sytuacji gdy dziecko nie chce utrzymywać kontaktu z rodzicem biologicznym, postępowania w sytuacji niespełniania przez wychowanka obowiązku szkolnego, w sytuacji próby samobójczej, przekazywania istotnych informacji przez wychowawców.

(akta kontroli: TOM I str. 86-478, TOM II str. 2-63,194)

Regulacje wewnętrzne Domu Dziecka (statut, regulamin organizacyjny, regulamin wychowawczy, regulamin pełnienia dyżurów nocnych, regulamin przyznawania kieszonkowego)⁴⁹ określały sposób przekazywania i dokumentowania informacji o dzieciach, procedury postępowania w przypadku przemocy, zakres praw i obowiązków wychowanków, w tym dotyczących przyznawania nagród i pozbawiania przywilejów. Ponadto opracowane uregulowania, zasady i systemy oceny określały procedury pozytywnej dyscypliny, a przyjęte metody wychowawcze oraz zapisy dotyczące systemu przyznawania nagród i przywilejów, przyznawania kieszonkowego, praw i obowiązków nie naruszały godności dziecka i służyły prawidłowemu procesowi wychowawczemu.⁵⁰

(akta kontroli: str. TOM II str. 194-195)

Jak wyjaśnił Dyrektor raz w tygodniu odbywały się spotkania społeczności placówki z udziałem wychowawców gdzie omawiane były postulaty wychowanków jak również uwagi co do ich funkcjonowania. Wychowankowie wiedzą że przyjęta jest zasada, zgłaszania przez wychowanków swoich uwag, gdy czuje się niesprawiedliwie potraktowany, mają prawo zwrócić się o pomoc do Dyrektora Centrum lub innej osoby do której ma szczególne zaufanie.

(akta kontroli: TOM II str. 65)

Zawarte w ww. uregulowaniach wewnętrznych procedury postępowania zostały przekazane do wiadomości wychowankom i pracownikom zatrudnionym w Placówce. Każdorazowo nowo przyjmowany wychowanek był zapoznawany z obowiązującymi zasadami, regulaminem, procedurami i standardami ochrony małoletnich. Potwierdzeniem zapoznania się wychowanków z obowiązującymi zasadami było oświadczenie z jego podpisem.⁵¹

(akta kontroli: TOM II str. 195)

Informacje dotyczące pozbawienia przywilejów lub przyznanej nagrody były każdorazowo omawiane indywidualnie z wychowankiem przez wychowawcę bezpośredniego jak również wychowawcę koordynatora.⁵² Zgodnie z obowiązującymi procedurami kary nie były stosowane w obecności innych wychowanków.

Do Dyrektora Placówki nie wpływały skargi i odwołania wychowanków od nałożonych na nich kar. Nie odnotowano także nieprawidłowego zachowania pracowników Placówki względem dzieci, naruszających ich godność i poczucie bezpieczeństwa.

⁴⁹ Statut, Regulamin organizacyjny, Regulamin wychowawczy, załącznik do zarządzenia nr 10/DDZ/2014 z dnia 24 listopada 2014 r., Regulamin przyznawania kieszonkowego, załącznik do zarządzenia nr 8/24 z dnia 1 czerwca 2024 r.,.

⁵⁰ Przekaz informacji odbywa się w wersji elektronicznej gdzie dostęp do treści posiadają tylko osoby z pionu wychowawczego, jest to zeszyt kontaktów, zeszyt dyżurów nocnych, które zawierają datę, imię i nazwisko osoby dyżurującej, stan liczebny dzieci, godziny obchodu co najmniej trzy krotnie w poszczególnych godzinach, uwagi i spostrzeżenia, podpis osoby dyżurującej.

⁵¹ Spotkania społeczności raz w tygodniu.

⁵² W latach 2022 – 2024 nie udzielono nagan. Nagroda w postaci podwyższonego kieszonkowego stosowana była dla wychowanków co odzwierciedla comiesięczna lista kieszonkowego.

W kontrolowanym okresie w Placówce odbywały się zajęcia z pedagogiem. Spotkania te były wynikiem stałej pracy z dziećmi które wynikały z ich potrzeb, obejmowały różnorodną tematykę. W przypadkach wymagających interwencji zespoły wychowawcze zwoływane są na bieżąco. Podczas spotkań społecznościowych w czasie zajęć dzieci poznawały prawa i obowiązki, instytucje oraz osoby do których mają prawo zwrócić się o pomoc w sytuacji naruszenia ich praw, zostały zapoznane z zasadą wolności polegającą na równoczesnym poszanowaniu praw drugiego człowieka. Wyciąg z Regulaminu Wychowawczego dotyczący praw i obowiązków dziecka oraz telefony kontaktowe do instytucji wspierających dziecko (Policja, Dziecięcy Telefon Zaufania, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu, Wydział Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie) zamieszczone zostały na piętrze mieszkalnym dzieci.

(akta kontroli: TOM II str. 72)

W okresie objętym kontrolą dla każdego podopiecznego przyjętego do Domu Dziecka sporządzono plan pomocy dziecku i zapewniono odpowiednie świadczenia wynikające z przepisów *ustawy i rozporządzenia o pieczy zastępczej*⁵³. Plany pomocy dziecku umieszczonemu w Placówce opracowane zostały przez wychowawcę prowadzącego na podstawie ustaleń które wynikały z zespołu wychowawczego zwołanego na potrzeby przyjęcia nowych wychowanków. W okresie objętym kontrolą tylko dwuosobowe rodzeństwo miało asystenta rodziny, który to w przeciągu miesiąca od przyjęcia dzieci został wycofany z rodziny na wniosek rodziców, w tym przypadku plan pomocy dziecku był przygotowywany we współpracy z asystentem rodziny⁵⁴, w terminie od ośmiu do 14 dni od przybycia dziecka do Placówki i niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej przez pedagoga (w tym samym dniu lub do dwóch dni). Plany pomocy podlega kontroli prowadzonej przez koordynatora placówki i omawiany były na zespołach wychowawczych.

Sporządzone plany pomocy były dostosowane do celów i zadań oraz zidentyfikowanych potrzeb dziecka oraz uwzględniały wszystkie wskazania zawarte w diagnozach psychofizycznych. Objęte analizą plany pomocy dziecku odnosiły się do sytuacji rodzinnej, rozwoju psychicznego, fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka. Zawierały cele i działania krótko i długoterminowe adekwatne do wieku dziecka jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej, stopnia przebiegu procesu przygotowania do usamodzielnienia, wyznaczały cele pracy z dzieckiem uwzględniające wszechstronny rozwój dziecka, możliwość powrotu do rodziny biologicznej, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej/zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia⁵⁵. Założone w *planach pomocy dziecku* cele i działania, zawierały precyzyjne określenia, były realne i dostosowane do indywidualnej sytuacji wychowanka, nie były standardowe, różniły się dla poszczególnych dzieci. Plany pomocy dziecku opracowane zostały z wykorzystaniem: diagnoz psychofizycznych, dokumentacji dotyczącej dziecka (odpis aktu urodzenia, orzeczeń sądu o umieszczeniu dziecka w Placówce lub wniosku o umieszczenie dziecka w Placówce), dokumentów o stanie zdrowia, dokumentów ze szkoły, informacji o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach oraz analizy m.in. zmian procesu rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka w trakcie pobytu w Placówce, jego potrzeb w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, relacji społecznych, funkcjonowania w szkole, możliwości powrotu do rodziny biologicznej. Plany pomocy dziecku uwzględniały informacje przekazywane

⁵³ art. 4 pkt 4, 5, 7, 9; art. 93 ust. 4 pkt 1, 2, 5, 6, 7; art. 100 ust. 1; art. 100 ust. 2 i 3 ustawy o *pieczy zastępczej*; § 13 ust. 2 pkt 3, § 15 ust. 1, 2, 3, 4, 5 i 6; § 17 ust. 1 pkt 1; § 18 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 i ust. 4 *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*.

⁵⁴ w przypadku wszystkich analizowanych spraw, asystent rodziny został przydzielony w 1 przypadku dwu osobowe rodzeństwo.

⁵⁵ W 2 przypadkach podjęto działania skuteczne co do reintegracji rodziny w jednym przypadku umieszczono dzieci w rodzinie zastępczej.

przez podmioty organizujące pracę z rodziną, zawierały opis wpływu sytuacji kryzysowej w rodzinie na rozwój dziecka.

(akta kontroli: TOM I str.86-478, TOM II str. 2-63, 66-67, 196)

W Placówce wszystkie plany pomocy dziecku były poddawane analizie raz na pół roku przez wychowawców, a wyniki tej analizy były przedstawiane na posiedzeniach Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka. Wyniki tych weryfikacji były wykorzystane do wprowadzania zmian w planach pomocy. Plany pomocy były modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka (nie rzadziej niż co pół roku), a modyfikacji dokonywano uwzględniając potrzeby wychowanków oraz ustalenia podjęte w trakcie posiedzenia Zespołu po przeprowadzonej okresowej oceny sytuacji dziecka.

(akta kontroli: TOM II str. 196)

W 2022 r. Dom Dziecka obejmował opieką 19 wychowanków, w 2023 r. – 24 i w 2024 r. – 20. Najdłużej w Placówce przebywało rodzeństwo - brat z siostrą (od 2010 r.) którzy pomimo uregulowanej sytuacji prawnej nie znaleźli rodziny, a ich stan zdrowia kwalifikował do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej⁵⁶. Siostra od 3 czerwca 2023 r. została przekazana do DPS, natomiast brat przebywa nadal w Placówce, oczekuje na wolne miejsce w DPS.

W okresie tym Dom Dziecka opuściło 14 wychowanków, tj.:

- ośmioro w związku z usamodzielnieniem z tytułu osiągnięcia 18 roku życia,
- dwoje powróciło pod opiekę rodziny biologicznej,
- troje do rodziny zastępczej spokrewnionej
- jeden został przeniesiony do DPS,

Z łącznej liczby 28 dzieci objętych opieką Domu Dziecka w latach 2022 – 2024 powyżej dwóch lat przebywało 14 wychowanków, tj.:

- dwójka rodzeństwa od 23 sierpnia 2010 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 16 sierpnia 2010 r.⁵⁷. Dziewczynka została umieszczona w DPS w dniu 3 czerwca 2024 r., chłopiec przebywa nadal w Placówce,
- troje rodzeństwa od 20 czerwca 2014 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu ⁵⁸ z dnia 24 kwietnia 2014 r. Jedna dziewczynka przebywa nadal w Placówce, druga dziewczynka usamodzielniała się 30 sierpnia 2023 r. i opuściła Placówkę, chłopiec usamodzielniał się 30 czerwca 2024 r. i opuścił Placówkę.
- chłopiec od 28 marca 2018 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Łęborku z dnia 28 marca 2018 r. ⁵⁹,usamodzielniał się 8 lutego 2023 r. i opuścił Placówkę
- dwoje rodzeństwa zostało przyjętych 8 listopada 2018 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie⁶⁰ z dnia 7 listopada 2018 r., chłopiec usamodzielniał się 1 kwietnia 2022 r., dziewczynka usamodzielniała się 30 kwietnia 2023 r.
- dziewczynka od 3 sierpnia 2019 r, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 5 sierpnia 2019 r⁶¹, dziewczynka usamodzielniała się 27 listopada 2023 r.
- dwoje rodzeństwa od 15 lipca 2020 r, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 21 maja 2020 r.⁶², przebywają nadal w Placówce.

⁵⁶ Dalej: „DPS”.

⁵⁷ Postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z 16 sierpień 2010 r. sygn. akt III RNsma 518/10.

⁵⁸ Postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z 24 kwiecień 2014 r. sygn. akt III Nsm 223/13.

⁵⁹ Postanowienie Sądu Rejonowego w Łęborku z dnia 28 marzec 2018 r. sygn.. akt Nsm 77/18.

⁶⁰ Postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 07 listopada 2018 r. sygn. akt III Nsm 667/18.

⁶¹ Postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z 05 sierpień 2019 r, sygn.. akt Nmo 159/19.

⁶² Postanowienie Sadu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 21 maja 2020 r. sygn. . akt III Nsm 445/19.

- troje rodzeństwa od 21 listopad 2020 r. na wniosek rodzica, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Staszowie z dnia 21 grudnia 2020 r.⁶³, dziewczynka usamodzielniała się w dniu 21 czerwiec 2024, dwaj chłopcy przebywają nadal w Placówce.

(akta kontroli: TOM I str.86-478, TOM II str. 2-63, 66-67, 196-197)

Dyrektor realizując zadania wynikającego z art.100 ust.4 *ustawy o pieczy zastępczej* w latach 2022 – 2024 przekazał jednokrotnie do Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie informację o przebywającym w Placówce dziecku z uregulowaną sytuacją prawną. Informacja ta została przekazana w dniu 16 kwietnia 2024 r.⁶⁴, a wśród dokumentów zawarta była informacja od wychowanki że nie wyraża zgody na przysposobienie. Wychowanka w dniu przyjęcia do placówki miała ukończony 17 roku życia.⁶⁵ Ośrodek Adopcyjny w dniu 6 czerwca 2024 r. przesłał do Placówki opinię kwalifikacyjną dziecka z której wynikało, iż nie została zakwalifikowana do przysposobienia.

(akta kontroli: TOM II str. 68-71,197)

3.

W okresie objętym kontrolą zapewniony został dzieciom dostęp do zajęć terapeutyczno-specjalistycznych w Placówce i poza Placówką, które obejmowały psychoterapię, socjoterapię, trening rozładowywania stresu i napięć, rozwijanie technik komunikacyjnych, trening umiejętności społecznych, rozwijanie kompetencji, program zajęć edukacyjno-terapeutycznych i terapie zajęciowe: arteterapia, hipoterapia, dogoterapia, zajęcia logopedyczne, profilaktyczne, rewalidacyjne i kompensacyjne.

W latach 2022-2024:

- troje wychowanków placówki objętych było systematyczną opieką psychologiczną w Ośrodku Edukacyjno-Rehabilitacyjnym „Radość Życia” w Sandomierzu, w ośrodku tym objęci byli także zajęciami rewalidacyjnymi, kompensacyjnymi, terapią zajęciową, hipoterapią, dogoterapią oraz opieką logopedyczną i rehabilitacją ruchową, w tym systematycznymi zajęciami na basenie,
- jeden wychowanek objęty był indywidualną i grupową psychoterapią i socjoterapią w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Ostrowcu Św., gdzie korzystał także z dogoterapii, arteterapii i innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- jeden wychowanek korzystał z zajęć rewalidacyjnych, kompensacyjnych i innych specjalistycznych zajęć i programów skierowanych do dzieci i młodzieży niewidomych i słabowidzących w Zespole Szkół i Placówek pn. „Centrum dla niewidomych i słabowidzących” w Krakowie,
- dwoje wychowanków objętych było zajęciami rewalidacyjnymi, kompensacyjnymi i logopedycznymi w Zespole Szkół Specjalnych w Tarnobrzegu,
- dwie wychowanki korzystały z indywidualnej psychoterapii w Poradni Euromedica w Mielcu i Tarnobrzegu,
- czworo wychowanków korzystało z prywatnej psychoterapii indywidualnej w Gabinetie Harmonia w Tarnobrzegu opłacanej przez Fundację Dobrych Inicjatyw z Warszawy,
- dwoje wychowanków korzystało z rehabilitacji ruchowej w Gabinetie Rehabilitacyjnym w Skopaniu.

W latach 2023-2024 sześcioro wychowanków uczestniczyło w cyklu wyjazdowych zajęć zorganizowanych przez Fundację One Day oraz Fundację Dobrych Inicjatyw

⁶³ Postanowienie Sądu Rejonowego w Staszowie z dnia 21 grudnia 2020 r Sygn. Akt III Nsm 241/20.

⁶⁴ Pismo znak ZA/35/IV/24/MM.

⁶⁵ Pisma dotyczące procedury kwalifikacyjnej z dnia 24.01.2024 r. OA.51.4.1.2024 z dnia 26.03.2024 r OA.51.4.1.2024 i z dnia 16.04.2024 r ZA/35/IV/24/MM.

z Warszawy z zakresu programów obejmujących rozwój kompetencji i umiejętności społecznych, treningu radzenia sobie ze stresem, arteterapii, muzykoterapii i terapii podróży.

W placówce w latach 2022-2023 prowadzone były przez specjalistów warsztaty edukacyjno-terapeutyczne: „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”. Celem programu było rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych, emocjonalnych oraz przygotowanie do samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, by wzmocnić ich odporność na stres, kształtować optymistyczne, pozytywne nastawienie do życia.

W prowadzonych przez pedagoga w Placówce indywidualnych zajęciach programowych z dzieckiem niepełnosprawnym (spektrum autyzmu, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia zdrowia psychicznego) oraz z trudnościami emocjonalnymi - uczestniczyło dziewięć podopiecznych.

W Placówce w latach 2022 - 2024 realizowany był program zajęć grupowych dla dzieci w wieku 14 - 17 lat, w którym uczestniczyło dwoje wychowanków. Zajęcia te obejmowały kilka bloków tematycznych, dotyczyły m.in.: budowania własnej tożsamości osobowej oraz rodzinnej, relacji interpersonalnych, problemów psychoseksualnych okresu dojrzewania, praw i obowiązków w życiu domowym i społecznym.

Terapią logopedyczną w placówce w latach 2022 - 23 objętych było sześć wychowanków. Terapią Biofeedback w latach 2022 - 2024 objętych było troje wychowanków.

(akta kontroli: TOM II str. 66-67, 197-198)

Liczba wychowanków w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych, zajęć prowadzonych przez pedagoga, psychologa albo osobę prowadzącą terapię, podczas kierowania procesem wychowawczym nie przekraczała limitów wynikających z przepisów *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*, odpowiadała potrzebom oraz rodzajowi prowadzonych zajęć. W trakcie zajęć opiekuńczo – wychowawczych pod opieką jednego wychowawcy nie przebywało więcej niż 14 dzieci, zaś podczas zajęć z pedagogiem – nie więcej niż sześć dzieci. W Placówce wychowawcy kierowali procesem wychowawczym z nie więcej niż czwórką dzieci.

Wychowankowie uczęszczali na zajęcia pozalekcyjne umożliwiające rozwój zainteresowań, twórcze spędzanie czasu wolnego (np. zajęcia kulinarne, kreatywne, plastyczno-techniczne itp.). Dzieci rozwijały swoje zainteresowania poprzez grę w piłkę nożną, akrobatykę, jazdę na łyżwach, nartach, nauka pływania, jazdę konną, zajęcia kreatywne, survival itp. Każdego roku brały udział we wspólnych wyjazdach, wycieczkach oraz indywidualnie w koloniach i zimowiskach.

Placówka wspierała dzieci poprzez liczne uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach. Jednym z stałych elementów był organizowany od 2017 r. zakres edukacji nieformalnej polegający na przygotowaniu i przeprowadzeniu na terenie Tarnobrzega biegów historycznych pod hasłem „Dzieci dla Niepodległej” impreza cykliczna dotycząca wydarzeń historycznych związanych z dniami: 3 maja, 1 sierpnia 1944 r., 15 sierpnia 1920 r. i 11 listopada. Wychowankowie byli również angażowani w przygotowania wydarzeń kulturalnych których organizatorem jest Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych FRAM z Tarnobrzega, gdzie uczestniczyli w pracach przygotowawczych jako obsługa techniczna. Placówka uczestniczyła w projektach realizowanych przez Fundację Dobrych Inicjatyw i Fundację ONE DAY w drodze do samodzielności.

Dzieci aktywnie brały także udział w wycieczkach organizowanych przez szkoły do których uczęszczaly.

(akta kontroli: TOM II str. 198)

W Placówce obowiązywała zasada gromadzenia środków świadczenia wychowawczego 500+, 800+⁶⁶, na indywidualnych kontach które obejmowały wychowanków którzy do Placówki trafili przed czerwcem 2020 r. Bank świadczący taką usługę wycofał się z możliwości zakładania kont bez udziału opiekunów prawnych, dlatego też od tej daty świadczenia były deponowane na rachunku ogólnym, a wychowankowie mieli założone kartoteki prowadzone przez księgowość w Centrum. Od września 2024 r w porozumieniu z Bankiem PKO BP każdy wychowanek ma zakładane indywidualne konto do którego przypisane są po dwa rachunki: rachunek oszczędnościowy gdzie wpływają środki z świadczenia wychowawczego i są odłożone do czasu aż wychowanek opuści Placówkę, nie wcześniej niż po ukończeniu 18 roku życia i rachunek bieżący na którym wychowankowie mają możliwość gromadzić środki z alimentów i inne finanse które otrzymują. Dzieci mają do dyspozycji karty płatnicze z których mogą skorzystać po konsultacji z wychowawcą. Każdy rachunek jest objęty monitoringiem poprzez aplikację bankową która jest w dyspozycji Dyrektora Dodatkowo przyjęto zarządzenie⁶⁷ Dyrektora z dnia 17 października 2022 r. według którego zostało uregulowane gromadzenie środków z alimentów. Każdorazowo wydatkowanie zgromadzonych środków wynikało z potrzeby indywidualnej wychowanków które zgłaszali swoim wychowawcom, którzy następnie pobierali środki z kasy i przekazywali wychowankowi który był zobowiązany potwierdzić zakup dokumentem typu faktura bądź paragon i dostarczyć je do księgowości. Zarządzenie to zostało zmodyfikowane zarządzeniem⁶⁸ z dnia 2 stycznia 2025 r., od tej daty rodzice płacący alimenty mają możliwość bezpośredniego przelewania środków na indywidualne konta swoich dzieci na rachunek bieżący.

(akta kontroli: TOM II str. 73)

W okresie objętym kontrolą w Domu Dziecka zatrudnionych było sześcioro wychowawców zajmujących łącznie sześć etatów, praca odbywała się w godzinach 6 – 14, 14 -22 i 22 – 6. Dopuszczona była również możliwość dyżurów 12 h lecz zachodziło to tylko w przypadku urlopów w okresie wakacyjnych i zdarzeń związanych z nagłą chorobą pracowników. Wychowawcy pracowali 40 godzin tygodniowo. Dyżury w godzinach 14 – 22 były dyżurami podwójnymi, gdzie wychowawcy mieli możliwość pracy indywidualnej z dzieckiem oraz czas na pracę z dokumentami. Wszystkie dodatkowe godziny wykazywane był w kartach rozliczenia miesięcznego i były do odebrania przez wychowawcę w czasie przez niego wskazanym. W Domu Dziecka pracowali tylko i wyłącznie wychowawcy. Pedagog i specjaliści którzy byli zatrudnieni w Centrum realizowali pracę według własnych harmonogramów. Zadania poszczególnych stanowisk pracy wykonujących czynności opiekuńczo – wychowawcze zostały ujęte w regulaminie pracy z dnia 11 lutego 2019 r. i w regulaminie wynagradzania pracowników z dnia 1 lutego 2019 r. Każdy z wychowawców realizował zapis ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej według wskazań w art. 100 pkt 2 a określonych w planie pracy opiekuńczo – wychowawczej na poszczególny rok kalendarzowy.

(akta kontroli: TOM I str. 68-72, TOM II str. 198-199)

Dyrektor Placówki wyjaśnił, że godziny pracy pracowników zespołu opiekuńczo – wychowawczego zostały zaplanowane, tak aby w każdej chwili mógł reagować na trudne sytuacje w Domu Dziecka.

(akta kontroli: TOM II str. 74)

W okresie od dnia 2 września 2019 r. do dnia 30 czerwca 2023 r. w Centrum była zatrudniona psycholog, która realizowała zadania na podstawie umowy o pracę i świadczyła ją na rzecz trzech placówek opiekuńczo wychowawczych dla których

⁶⁶ Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576.).

⁶⁷ Nr 7/2022.

⁶⁸ Nr 1/2025.

Centrum zapewnia wspólną obsługę ekonomiczno – administracyjną i organizacyjną placówek opiekuńczo – wychowawczych, których organem prowadzącym jest Powiat Tarnobrzelski. Psycholog była zatrudniona: od 2 września 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. - na cały etat, od 1 stycznia 2022 r. do 29 lutego 2023 r. - na ½ etatu (zmiana na wniosek pracownika), od 1 marca 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. - praca na ¼ etatu (zmiana na wniosek pracownika). W okresie objętym kontrolą w Centrum był zatrudniony pedagog na podstawie umowy o pracę w pełnym etacie. Do jego zadań należało m.in. sporządzanie diagnoz psychofizycznych, koordynowanie działań opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i problemów z wychowankami, organizowanie zajęć grupowych, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców wychowanków, sporządzanie (wspólnie z wychowawcą) opinii dla sądów oraz prowadzenie korespondencji w sprawach dzieci.

(akta kontroli: TOM I str. 68-72,74, TOM II str. 199)

W latach 2022 – 2024 nie występowały sytuacje zaprzestania działalności Domu Dziecka , nie było także przerw w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi. W okresie tym w Placówce nie przebywało więcej niż 14 dzieci w tym samym czasie. Szczegółowym badaniem objęto harmonogramy oraz listy obecności wychowawców Domu Dziecka za miesiące: lipiec, grudzień za 2022 r. i 2023 r. oraz lipiec, grudzień 2024 r. W okresie tym opiekę nad dziećmi w godzinach nocnych sprawował jeden wychowawca. W Placówce obowiązywał regulamin pełnienia dyżurów nocnych.

W wyniku szczegółowej analizy harmonogramów pracy i list obecności wychowawców⁶⁹ ustalono, że nie było przerw w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Zasady sprawowania w Placówce nocnego dyżuru przez wychowawców wynikały z regulaminu pracy. Zapisy w *kartach dyżurów nocnych* wskazywały, że wychowawcy dokonywali obchodów nocnych co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy oraz, że w Placówce podczas dyżuru nocnego nie przebywało więcej niż 14 wychowanków⁷⁰. W latach 2022 – 2024 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym (MOW), Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii (MOS) przebywało dwoje wychowanków z łącznej liczby 28 objętych opieką w tym okresie. Przyczyną umieszczenia wychowanków Domu Dziecka w placówkach terapeutycznych (MOW, MOS) była ich postępująca demoralizacja.

(akta kontroli TOM II str.2-63,66-67,199)

4.

Szczegółowa analiza dokumentacji 12 spraw dotyczących dzieci, które zostały przyjęte do Domu Dziecka w latach 2022 – 2024 wykazała, że rzetelnie sporządzano dla każdego podopiecznego pozostałe wymagane przepisami § 17 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*⁷¹ dokumenty, tj. karty pobytu dziecka, arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Dokumenty te zawierały wymagane elementy, a wpisy w nich był dokonywane na bieżąco. Wychowawcy prowadzili karty pobytu dziecka⁷², z zachowaniem terminów określonych w *rozporządzeniu w sprawie pieczy zastępczej*. Wpisy w kartach pobytu dziecka dotyczyły aktualnych potrzeb i problemów wychowanków, identyfikowały trudności i definiowały działania zaradcze, nie były ogólne i lakoniczne oraz nie powtarzały się (nie były identyczne) w kolejnych miesiącach. W Placówce prowadzona była ewidencja dzieci, która zawierała: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia, adres ostatniego miejsca zamieszkania, aktualny adres zamieszkania rodziców lub opiekunów prawnych.

⁶⁹ Za lipiec, grudzień 2022 r. i 2023 r. oraz lipiec, grudzień 2024 r..

⁷⁰ Pokoje mieszkalne zlokalizowane były na jednym piętrze, co ułatwiało sprawowanie nadzoru nad dziećmi w porze nocnej.

⁷¹ § 17 ust. 1, 4 i 5 *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej*.

⁷² Zgodnie z przepisami §17 *rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej* - Kartę pobytu dziecka uzupełnia się nie rzadziej niż co miesiąc w przypadku dziecka umieszczonego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych (domach dziecka).

We wszystkich 12 analizowanych sprawach dotyczących dzieci przebywających w Domu Dziecka pedagog sporządzał arkusze badań i obserwacji pedagogicznych, które były prowadzone systematycznie i uwzględniały zakres pracy wychowawczej. Z dokumentacji 12 dzieci⁷³ objętej analizą wynikało, że wszystkie uczestniczyły w różnych formach wsparcia i terapii prowadzonych w Placówce i poza nią. Ze wszystkich zajęć terapeutycznych prowadzonych w Placówce sporządzane były karty udziału dzieci w zajęciach.

Dokumentacja medyczna dzieci była prowadzona zgodnie z wymogami w tym zakresie. Informacje dotyczące podawania leków stałych dla dzieci⁷⁴ odnotowywano w karcie podawania leków stałych. Podawanie dzieciom leków doraźnych, zapisywane było w karcie podawania leków doraźnych⁷⁵. Ustalone zostały zasady podawania leków dzieciom. Wszystkie wizyty lekarskie wychowawcy odnotowywali w zeszycie przebiegu dyżuru.

(akta kontroli: TOM II str. 75-98, 199-200)

5.

Zarządzeniem⁷⁶ z dnia 2 stycznia 2014 r. Dyrektora w Placówce powołany został *Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka*⁷⁷. Zespół spełniał wymogi określone w art. 137 ust.1 i 2 *ustawy o pieczy zastępczej*. Posiedzenia Zespołu⁷⁸ odbywały się zgodnie z art. 139 ust.1 *ustawy o pieczy zastępczej*. W posiedzeniach Zespołu każdorazowo udział co najmniej trzech członków zespołu. Zespół dokonywał oceny każdego dziecka co sześć miesięcy. W latach 2022 – 2024 w placówce nie przebywały dzieci poniżej trzeciego roku życia. W przypadku wychowanki która przebywała w MOW i skutecznie się z niego oddaliła w dniu 17 lutego 2022 r. Zespół do spraw okresowej oceny formułował pisma do Sądu o jej przebywaniu na ucieczce. W przypadku wychowanka umieszczonego w MOS Zespół obradował według harmonogramu, a wnioski formułował na podstawie pozyskanych informacji z MOS, w przypadku konieczności zwoływany był zespół wychowawczy.

Szczegółową analizą objęto 12 spraw dzieci, które były przyjęte do Placówki w latach 2022 – 2024⁷⁹. We wszystkich posiedzeniach Zespołu zgodnie z zarządzeniem⁸⁰ uczestniczyli pracownicy Placówki⁸¹, jak również pedagog, psycholog, logopeda, jak również zaproszeni goście przedstawiciele instytucji rodzice, osoby bliskie dziecku co było potwierdzone listą obecności⁸². W Zespołach uczestniczyli przedstawiciele: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie⁸³ w Tarnobrzegu - sześciokrotnie, PCPR Staszów - dwukrotnie, PCPR Mielec - czterokrotnie, Ośrodka Pomocy Społecznej⁸⁴ w Osieku - czterokrotnie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej⁸⁵ w Baranowie Sandomierskim – dwukrotnie. Ponadto w dwóch Zespołach uczestniczyli rodzice i rodzic zastępczy który pełnił funkcję opiekuna prawnego dla dziecka które przeszło z pieczy rodzinnej do instytucjonalnej.

Każdorazowo z posiedzeń Zespołu sporządzano kartę okresowej oceny sytuacji dziecka, protokoły oraz wnioski zawierające, datę, imię i nazwisko wychowanka.

⁷³ Przyjętych do Placówki w latach 2022 – 2024, dla których sporządzone zostały diagnozy psychofizyczne, plany pomocy dziecku

⁷⁴ Data, imię wychowanka, godzina, podpis wychowawcy.

⁷⁵ Data, imię wychowanka, godzina, nazwa leku, przyczyna podania leku.

⁷⁶ Nr 7/DDZ/2014.

⁷⁷ Dalej: „Zespół”.

⁷⁸ Posiedzenia Zespołu okresowej oceny sytuacji dziecka odbyły się: w dniu: 07.06.2022r., 07.12.2022, 05.06.2023r., 05.12.2023r., 04.06.2024r., 03.12.2024r., Zespoły wychowawcze; 07.12.2022r., 22.06.2022r., 18.01.2023r., 06.06.2023r., 02.02.2024r., 19.03.2024r., 25.04.2024, 10.09.2024r., 19.11.2024r.

⁷⁹ Sprawy, które wybrano do analizy diagnoz psychofizycznych i planów pomocy dziecku.

⁸⁰ Nr 7/DDZ/2014.

⁸¹ Zgodnie z zarządzeniem nr 7/DDZ/2014 prace Zespołu mogą być prowadzone przy minimum trzy osobowym składzie. W skład Zespołu wchodziły pracownicy Domu Dziecka w Skopaniu, pracownicy merytoryczni Centrum tj. dyrektor, pedagog i zaproszeni goście.

⁸² Listy obecności na posiedzeniach zespołu.

⁸³ Dalej: „PCPR”.

⁸⁴ Dalej: „OPS”.

⁸⁵ Dalej: „MOPS”.

W okresowych ocenach sytuacji dziecka odnotowywano omówioną aktualną sytuację rodzinną wychowanków, czas pobytu w Domu Dziecka, sytuację prawną, sytuację szkolną, metody dotychczas stosowane w pracy z dzieckiem i rodziną, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, plan pomocy dziecku, stan zdrowia dziecka i jego aktualne potrzeby, zasadność dalszego pobytu dziecka w Placówce, wnioski do dalszej pracy wychowawczej. Zespół każdorazowo omawiał metody stosowane w pracy z dzieckiem, a następnie w efekcie jego pracy sporządzane były modyfikacje planu pomocy dziecku. W okresie 2022 – 2024 w placówce nie były umieszczone dzieci poniżej trzeciego roku życia.

(akta kontroli: TOM II str. 200-201)

6.

Ustalono, iż we wszystkich analizowanych 12 przypadkach spraw dzieci przyjętych w latach 2022 – 2024⁸⁶ Zespół sporządzał rzetelnie opinie dotyczące okresowej oceny sytuacji dziecka i zasadności dalszego pobytu w Domu Dziecka, stosownie do art. 139 a ustawy o pieczy zastępczej. W wyniku posiedzeń sześciu Zespołów okresowej oceny sytuacji dziecka w Domu Dziecka sporządzonych zostało 99 wniosków⁸⁷ które kierowane były do właściwych Sądów, a także do przedstawicieli pieczy zastępczej we właściwym PCPR. Wnioski dotyczyły 27 wychowanków. Efektem ich było: w dwóch przypadkach zrealizowano proces reintegracji rodziny i dzieci powróciły do domu pod opiekę rodziców, w dwóch przypadkach podjęto decyzje o przeniesieniu do DPS jako osoby pełnoletnie, z czego jedna dziewczynka jest już przeniesiona, a chłopiec z decyzją właściwego Sądu oczekuje na miejsce w DPS, w trzech przypadkach dzieci zostały przeniesione do rodzinnej pieczy zastępczej, w jednym przypadku nie zostały podjęte działania mające na celu umieszczenia wychowanka w MOS tylko edukację realizując na poziomie Ochotniczego Hufca Pracy, w jednym przypadku wychowanka która do Placówki zgłosiła się sama po wcześniejszym umieszczeniu własnego dziecka w rodzinie zastępczej zostały podjęte działania reintegracyjne wobec własnego dziecka których efektem ma być przejęcie opieki w czerwcu 2025 r. po usamodzielnieniu (uniknięto pozbawienia jej władzy rodzicielskiej).

(akta kontroli: TOM I str. 86-478, TOM II, 2-63, 66-67, 75-98,201)

7.

W Domu Dziecka prawa, obowiązki i uprawnienia wychowanków zostały ujęte w dokumentach wewnętrznych, tj. Plan pracy opiekuńczo – wychowawczej, Regulaminie wychowawczym, Regulaminie przyznawania kieszonkowego, Regulaminie odwiedzin, Regulaminie zwolnień, Regulaminie samorządu i zbiorze procedur, Zarządzeniu w sprawie wprowadzenia jednolitego wykazu dokumentacji, określającej zasady funkcjonowania Placówki⁸⁸, zarządzeniu dotyczącym ustalenia kwoty do własnego dysponowania oraz zasad jego przyznawania w Domu Dziecka⁸⁹. Wyciąg z Regulaminu Wychowawczego dotyczący praw i obowiązków dziecka oraz telefony kontaktowe do instytucji wspierających dziecko (Policja, Dziecięcy Telefon Zaufania, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu, Wydział Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie) znajdują się tablicy na piętrze mieszkalnym dzieci.

(akta kontroli: TOM II str. 72, 201)

Dyrektor wyjaśnił, że dzieci uczestniczą w praktykach religijnych zgodnie z własnym wyznaniem, adekwatnie do deklaracji rodzica, starsi zgodnie z własnymi przekonaniami. Dzieci uczestniczą w lekcjach religii. Wszyscy mają prawo do udziału

⁸⁶ Badanie przeprowadzono na próbie dwunastu tych samych spraw, które wybrano w sposób celowy do analizy ocen sytuacji dziecka w Placówce.

⁸⁷ Protokoły sporządzane przez pedagoga

⁸⁸ Nr 10/DDZ/2014/2021.

⁸⁹ Nr 8/24.

we mszach świętych, uroczystościach kościelnych, modlitwach i dostępu do literatury religijnej w Placówce. W latach 2022 – 2024 wszystkie dzieci przebywające w Placówce były wyznania katolickiego.

(akta kontroli: TOM II str. 100)

8.

W Domu Dziecka podejmowano działania reintegracyjne mające na celu powrót dzieci do rodzin biologicznych stosownie do wymagań przepisów *ustawy o pieczy zastępczej*⁹⁰. Zgodnie z dokumentacją organizacyjną⁹¹ Domu Dziecka podstawowym jego zadaniem było podejmowanie działań mających na celu powrót dziecka do rodziny, umożliwienie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi⁹². Działania reintegracyjne prowadzone były wobec wszystkich dzieci objętych opieką Placówki, z wyjątkiem sytuacji pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej w 2022 r.: rodzice trojga wychowanków byli pozbawieni władzy rodzicielskiej. Dla dwojga wychowanków których rodzice nie żyli, rolę opiekuna prawnego pełniła ich ciocia. Działania reintegracyjne w dwóch przypadkach przyniosły oczekiwany efekt, tj. w przypadku dziewczynki jej pobyt w Placówce trwał od czerwca 2022 r. do września 2023 r., a w przypadku chłopca pobyt w Placówce trwał od marca 2023 r. do kwietnia 2024 r. Oboje powrócili do domów rodzinnych.

W wyniku szczegółowej analizy 12 dokumentacji dzieci ustalono, że we wszystkich przypadkach badano możliwość powrotu dzieci do rodziny biologicznej⁹³. Działania mające na celu powrót dzieci do rodziny biologicznej były spójne z zapisami ujętymi w analizowanych diagnozach psychofizycznych jak i planach pomocy dziecku.

W sześciu z 12 objętych analizą diagnozach i planach pomocy dziecku uwzględniono możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej, umieszczając stosowne zapisy w pkt. 6 diagnozy dotyczącym propozycji do dalszej współpracy z rodziną. We wszystkich analizowanych 12 planach pomocy określono jako główny cel podejmowanie działań reintegracyjnych z uwzględnieniem sytuacji prawnej dziecka.

(akta kontroli: TOM II str. 101-124, 130-193, 201-202)

Dyrektor wyjaśnił, że w codziennej pracy są rozpatrywane indywidualne uwarunkowania sytuacji rodzinnej, prowadzona diagnoza kryzysu w rodzinie pozwalała na indywidualne rozmowy z rodzicami w celu utrzymania stałego kontaktu ze swoimi dziećmi, kontakty były monitorowane i z nimi omawiane. Urlopowane dzieci były pod nadzorem kadry wychowawczej. Rodzice byli zapraszani na różnego rodzaju uroczystości w których brały udział ich dzieci. Pracownicy prowadzili rozmowy motywujące rodziców do aktywnego zatrudnienia w przypadku gdy w rodzinie funkcjonował asystent rodziny również był nakierowany na motywowanie rodziców do pozytywnych zmian. Rodzice byli zapraszani do udziału w Zespołach okresowej oceny dziecka w celu omówienia efektów prowadzonych oddziaływań wychowawczych i wspólnego określenia zasadności pobytu dziecka w Placówce.

(akta kontroli: TOM II str. 125)

W okresie objętym kontrolą w wyniku podejmowanych działań reintegracyjnych:

- dwoje dzieci powróciło do rodziny biologicznej; dziewczynka przebywająca w Placówce od 20 czerwca 2022 r. do 4 września 2023 r. chłopiec przebywający w placówce od 3 marca 2023 r. do 19 kwietnia 2024 r.,
- jedna z wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną została zgłoszona do Ośrodka Adopcyjnego, lecz nie została zakwalifikowana do adopcji,
- w przypadku jednego z dzieci został złożony wniosek do właściwego Sądu o zmianę zarządzeń opiekuńczych i nadal trwa postępowanie w tej sprawie,

⁹⁰ Art. 4 pkt 1, 2, 3, art. 93 ust.4 pkt 3 i 4 ustawy o pieczy zastępczej.

⁹¹ Zezwolenie Wojewody Podkarpackiego, Statut, Regulamin organizacyjny.

⁹² O ile właściwy sąd nie postanowił inaczej.

⁹³ Szczegółowe zapisy w tym zakresie znajdowały się zarówno w diagnozach psychofizycznych jak i planach pomocy dziecku.

- w przypadku dwojga dzieci podejmowane były działania reintegracyjne, ustalono iż matka przestała nadużywać alkoholu, podejmuje dalszą pracę mającą na celu powrót dzieci do domu,
- w przypadku trójki dzieci stworzona została rodzina zastępcza spokrewniona.

(akta kontroli: TOM II str. 202)

Pracownicy Placówki podejmowali starania dotyczące reintegracji rodzin uczestniczyli m.in. poprzez udział w szkoleniach w zakresie: rozpoznawania przemocy seksualnej wobec dziecka, profilaktyki i diagnozy, opracowania, wdrożenia i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich przed przemocą, rozpoznawanie symptomów przemocy wobec dzieci oraz sposobów reagowania na nie, etyki zachowań wobec dzieci, dokumentacji i metodycznej pracy w instytucjonalnej pieczy zastępczej, planu pomocy dziecku, oceny okresowej sytuacji dziecka. Kadra pracująca w Placówce uczestniczyła również w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie⁹⁴. Najkrótszy staż pracy w Placówce wynosił 15 lat (od 2010 r.), a najdłuższy wynosił 28 lat (od 1997 r.).

(akta kontroli: TOM II str. 126-129)

W wyniku pozyskanych informacji⁹⁵ z PCPR w Tarnobrzegu oraz z Ośrodka Adopcyjnego przy ROPS ustalono, że Dyrektor podejmował współpracę z tymi organami mającą na celu przeniesienie podopiecznych Placówki do zdeinstytucjonalizowanej formy opieki, których powrót do rodzin biologicznych był niemożliwy. Ośrodek Adopcyjny współpracował z Domem Dziecka również w sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu wydania małoletnim opinii kwalifikacyjnej o kwalifikacji bądź jej braku do przysposobienia. W latach 2022-2024, Dom Dziecka zgłosił do Ośrodka Adopcyjnego jedno dziecko z uregulowaną sytuacją prawną. Na podstawie dokumentów otrzymanych z Placówki oraz diagnozy przeprowadzonej przez pracowników Ośrodka Adopcyjnego, dziecko nie zostało zakwalifikowane do adopcji. Ponadto Dyrektor PCPR w Tarnobrzegu stwierdziła, iż współpraca z Domem Dziecka w zakresie przygotowania dziecka do zmiany miejsca jego przebywania zawsze była bardzo dobra i poprzedzona diagnozą dziecka i jego potrzeb, rozpoznaniem środowiska i jego gotowości na przyjęcie dziecka.

(akta kontroli: TOM II str. 126-129)

9.

W Placówce podejmowane były działania zmierzające do usamodzielnienia wychowanków stosownie do przepisów *ustawy o pieczy zastępczej*⁹⁶. W okresie objętym kontrolą w Placówce w związku z osiągnięciem pełnoletności usamodzielniało się ośmioro wychowanków. Spośród nich w pięciu sprawach opiekun usamodzielnienia został wyznaczony w terminie określonym w przepisie art. 145 ust. 2 *ustawy o pieczy zastępczej* stanowiącym, iż osoba usamodzielniana, co najmniej na rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. W dwóch sprawach opiekun usamodzielnienia został wyznaczony po upływie ww. wymaganego terminu ponieważ wychowankowie do Placówki trafili po ukończonym 17 roku życia. W pozostałym przypadku opiekun usamodzielnienia nie został wyznaczony gdyż wychowanka przebywająca w MOW oddaliła się samowolnie przed uzyskaniem 17 roku życia i na ucieczce przebywała do pełnoletności.

⁹⁴ W toku niniejszej kontroli wystąpiono w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu i do Ośrodka Adopcyjnego przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Rzeszowie o udzielenie informacji dotyczącej współpracy podejmowanej przez Placówkę w zakresie przeniesienia podopiecznych Domu Dziecka do zdeinstytucjonalizowanej formy opieki (rodzina zastępcza/przysposabiająca, adopcja).

⁹⁵ Dalej: „ROPS”.

⁹⁶ art. 4 pkt 6, art. 96, art. 145 ust. 1, 2 i 4 *ustawy o pieczy zastępczej*.

Zgodnie z zapisami art. 145 ust.4 *ustawy o pieczy zastępczej* indywidualny program usamodzielnienia powinien być opracowany w terminie nie krótszym niż miesiąc do osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

Indywidualne programy usamodzielnienia opracowano dla sześciu wychowanków, spośród ośmiu którzy uzyskali pełnoletność w latach 2022 – 2024. Programy te zostały opracowane przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz zatwierdzone zostały przez Dyrektora PCPR z powiatów z których przebywały dzieci. Zawierały one elementy wskazane w art. 145. ust. 1 *ustawy o pieczy zastępczej*. W dwóch przypadkach nie opracowano programu usamodzielnienia ponieważ: w jednym przypadku wychowanka przebywała na ucieczce przed datą uzyskania 17 roku życia, natomiast w jednym przypadku opiekun usamodzielniania został wyznaczony w wymaganym terminie lecz wychowanek uciekł z placówki przed terminem zredagowania programu usamodzielnienia i na ucieczce przebywał do czasu uzyskania pełnoletności.

(akta kontroli TOM II str. 101-124, 130-193,202-203)

Indywidualne programy usamodzielnienia ukierunkowane zostały na zdobywanie uprawnień odpowiadających zidentyfikowanym mocnym stronom i predyspozycjom wychowanków. Indywidualne programy zawierały informacje dotyczące zdobywania wykształcenia i nabywania dodatkowych umiejętności zdobywania i podwyższania kwalifikacji zawodowych.

Indywidualne programy usamodzielnienia zawierały m.in. dane usamodzielniającego się wychowanka i miejsca pobytu przed umieszczeniem w Placówce, dane dotyczące placówki, datę przyjęcia do Placówki, okres pobytu w pieczy zastępczej, dalsze plany związane z kształceniem, stan zdrowia, dane osobowe i informacje o opiece usamodzielnienia, dane dotyczące rodziny naturalnej, analizę własnej sytuacji przez wychowanka, w zakresie zadań do realizacji uwzględniono m.in. współdziałanie osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, edukacja i przygotowanie zawodowe, ustalenie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w podjęciu zatrudnienia, podjęcie starań związanych z przyznaniem przysługujących świadczeń, pomoc w załatwieniu wszelkich formalności w instytucjach np. PCPR, Ośrodkach Pomocy Społecznej i innych instytucjach wspomagających w procesie usamodzielnienia.

Wychowankowie przygotowujący się do usamodzielnienia mieli możliwość udziału w warsztatach przygotowujących ich do podjęcia różnych wyzwań w dorosłości, uczestniczyli między innymi w warsztatach i kursach: profilaktyczno-wychowawczych relacje damsko-męskie, granice intymności, kulinarnych, gotowi na asertywność, kurs-zabiegi na twarz, stylizacji rzęs, kurs kosmetyczny, kurs kelnersko- barmański, kurs fotograficzny, warsztaty Savoir Vivre, Jak znaleźć pracę?, Jak załatwiać sprawy urzędowe?.

(akta kontroli: TOM II str. 203-204)

10.

W wyjaśnieniu Dyrektor Centrum wskazał, iż Instytucjonalna piecz zastępcza jest jednym z trzech filarów pieczy zastępczej dla dziecka która znalazło się w trudnej sytuacji rodzinnej. W jego ocenie konieczne są rozwiązania systemowe które pozwolą na powstrzymanie kryzysu pieczy zastępczej. Gminy nie posiadają narzędzi które mogłyby w większym zakresie wpłynąć na funkcjonowanie rodzin z deficytem, podejmowana interwencja jest zdecydowanie spóźniona, w wielu przypadkach tworzone są rodzinne formy spokrewnione gdzie opiekę na dziećmi przejmują dziadkowie, którzy tylko w czasie przeciągają to co nie uchronne i dzieci w okresie do dwóch lat trafiają do pieczy instytucjonalnej gdzie już ze względu na postępujący proces demoralizacji oddziaływania wychowawcze są bardzo ograniczone. W przypadku gdy dziecko trafi do pieczy instytucjonalnej Gmina zapomina o swoim mieszkańcu co z kolei ogranicza możliwości dobrego usamodzielnienia. W wyniku

własnych obserwacji dyrektor rekomenduje zmiany ustawowe w tym zakresie a mianowicie odpłatność za pobyt dziecka w pieczy instytucjonalnej od pierwszego dnia w stosunku 50/50 gmina, powiat. Proces usamodzielniania wychowanków powinien zostać zmodyfikowany, Dyrektor Centrum posiada wypracowane modele które powinny być poddane szerokiej konsultacji z właściwym ministrem. Zakłada on inne spojrzenie na czas w którym należy podjąć działania mające na celu wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia jak również formułowanie planu usamodzielnienia, gdzie powinno to odbywać się przy pracach zespołów składających się z wychowawcy, opiekuna usamodzielnienia przedstawiciela gminy z której dziecko pochodzi i pracownika PCPR. Dodatkowo kładziony jest nacisk na uregulowanie zakresu obowiązków opiekuna usamodzielniania czyli uzawodowienie. Należy podjąć działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności zawodu wychowawcy. Dyrektor Centrum jako członek zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Dla Naszych Dzieci z siedzibą we Włocławku opracował model usamodzielniania, w którym wskazano elementy konieczne do zmian.

(akta kontroli: TOM II str. 205)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Placówka prawidłowo realizowała zadania opiekuńcze – wychowawcze, które dostosowane były do zdiagnozowanych potrzeb dzieci. Dla każdego wychowanka sporządzono rzetelne diagnozy psychofizyczne, plany pomocy, karty pobytu i udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga i osoby prowadzące terapie. Ustalono, że liczba dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczych i wychowawczych, prowadzonych przez pedagoga, psychologa albo osobę prowadzącą terapię, podczas kierowania procesem wychowawczym nie przekraczała limitów wynikających z przepisów rozporządzenia w sprawie pieczy zastępczej, a także odpowiadała potrzebom oraz rodzajowi prowadzonych zajęć. W Placówce zgodnie z obowiązującymi prawami dziecka wdrożone zostały jednolite i przejrzyste zasady karania i nagradzania. Prawidłowo przeprowadzano okresowe oceny sytuacji dziecka z zachowaniem terminów określonych w ustawie o pieczy zastępczej. W Placówce podejmowane były adekwatne do potrzeb działania reintegracyjne, których celem było umożliwienie powrotu dzieci do rodzin biologicznych

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, nie sformułowała uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 17 marca 2025 r.

Kontroler
Mariusz Twardowski
główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz
/-/